

A close-up portrait of a man with dark hair, looking slightly downwards and to the right. He is wearing a black turtleneck sweater. The background is a warm, golden-yellow gradient.

ONDINE

Leevi Madetoja
Complete Lieder Vol. 1
Gabriel Suovanen
Gustav Djupsjöbacka

Leevi Madetoja (1887–1947)

Complete Lieder Vol. 1

- 1 *Lähdettyäs*** - Since Thou Didst Leave, Op. 2/1 (V.A. Koskenniemi) 2:21
- 2 *Yksin*** - Alone, Op. 2/2 (V.A. Koskenniemi) 1:57
- 3 *Talviaamu*** - Winter Morning, Op. 2/3 (V.A. Koskenniemi) 1:58
- 4 *Tähtitaivas*** - The Starry Sky, Op. 2/4 (Z. Topelius - P. Cajander) 2:49
- 5 *Yrtit tummat*** - Dark-Hued Leaves, Op. 9/1 (L. Onerva) 3:02
- 6 *Serenadi*** - Serenade, Op. 16/1 (E. Leino) 2:48
- Pohjoispohjalaisia kansanlauluja -***
Folk Songs from Northern Ostrobothnia, Op. 18 (Trad.) 9:06
- 7 *I Linnut ne laulaa*** - Birds Sing 1:01
- 8 *II Ajetaanpa pojat*** - Let's Ride in a Cart, Boys 1:11
- 9 *III Mamma se luuli*** - My Mother Thought 2:17
- 10 *IV Mamman poika se pulska*** - A Mother's Son So Plump 1:54
- 11 *V Kapakasta kapakkahan*** - From Tavern to Tavern 2:43
- Nuorison lauluja*** - Songs of Youth, Op. 20b 11:53
- 12 *Suksimiesten laulu*** - Song of the Skiers (*Suonio*) 1:50
- 13 *Suomen soitto*** - The Music of Finland (*J. H. Erkko*) 3:09

14 Kosiovarsa - A Foal for Wooing (<i>Larin-Kyösti</i>)	2:04
15 Toisen oma - Someone Else's Own (<i>I. Kianto</i>)	2:57
16 Joululaulu - Christmas Song (<i>A. Noponen</i>)	1:53
17 Ota se kaunis kannel taas - Take Up That Fair Kantele Again (<i>Larin Kyösti</i>)	2:17
18 Puhjetessa kukka puhtain - A Flower Is Purest When Opening (<i>J. H. Erkko</i>)	1:05
19 Taas kaukaa laulavat lauluaan - From Afar I Hear Them Singing, Op. 25/1 (<i>L. Onerva</i>)	1:50
20 Talvinen tie - Wintry Road, Op. 25/2 (<i>L. Onerva</i>)	4:08
21 Synnyinmaja - Birth-cottage, Op. 25/4 (<i>Larin Kyösti</i>)	3:27
22 Itkisit joskus illoin - Sometimes Weeping In the Evening, Op. 25/5 (<i>Larin Kyösti</i>)	2:09
23 Majan ma tahtoisin rakentaa - I Would Build a Hut, Op. 26/3 (<i>Larin Kyösti</i>)	1:40
24 Sang bag Ploven - Song at the Plough, Op. 44/1 (<i>L. Holstein</i>)	2:52

25 Terve päivä Pohjolahan -	
Hail, O Daylight in the North, Op. 49/1 (<i>E. Leino</i>)	2:34
26 Suomen puu - Finland's Tree, Op. 49/2 (<i>L. Onerva</i>)	3:17
27 Kaihoni - My Longing, Op. 60/2 (<i>L. Onerva</i>)	2:50
28 Ilta - Evening, Op. 60/3 (<i>L. Onerva</i>)	2:03
29 Kotihin mielin - I Want to Go Home, Op. 71/1 (<i>K. Gerok - H. Haahti</i>)	3:55
30 Mestarin käsky -	
The Word of the Master, Op. 71/2 (<i>Alcyone - A. Rankka</i>)	3:00
31 Land i vår sång - Land in Our Song (<i>J. Rundt</i>)	2:43
32 Vihurin laulu - Song of the Winter Wind (<i>M. Wuori</i>)	1:17

[79:27]

Gabriel Suovanen, baritone
Gustav Djupsjöbacka, piano

© M/s (17/18)

© Kansanvalistusseura (21, 22)

© Edition Wilhelm Hansen (24)

© Gehrman's förlag (31)

All other songs © Warner/Chappell Music Finland Oy

Leevi Madetoja (1887-1947) wrote more solo songs than Toivo Kuula but fewer than Jean Sibelius or Yrjö Kilpinen. His output includes about 65 solo songs, although some are songs intended for communal singing and do not belong to the concert repertoire. Madetoja's songs have not enjoyed as wide a popularity as Kuula's, for several reasons. The full-blooded yet empathic melodic vein of Kuula's songs and their rich harmonies appeal to the listener, whereas Madetoja's diffident ascetic nature and intellectual attitude render his music less accessible. This reticence is a typically Finnish characteristic, and foreigners often mistake it for intractability. However, beyond the expansive vistas and fundamental elegiac tone of Madetoja's solo songs lies a powerful and glowing emotional pulse.

Most of Madetoja's solo songs (as indeed most of his choral works) are settings of texts in Finnish. Exceptions to this are the songs in Danish in opp. 44 and 58 (*Songs of Ylva*), the *Romance sans paroles* op. 36 in French and the patriotic *Land i vår sång* (Land in our song). He wrote his earliest songs to texts by V.A. Koskenniemi, who was a schoolmate of his in Oulu, but soon L. Onerva became his primary source for texts.

His settings of L. Onerva (21) outnumber settings of any other poet in his output. He only wrote six settings of Larin-Kyösti, who ranks next, and only two settings of Eino Leino, the leading contemporary poet of the period. This is scarcely surprising when we consider the context: Leino and Madetoja were rivals in courting L. Onerva, who eventually married the latter. On the other hand, Madetoja did collaborate with Leino in writing incidental music (*Shakkipeli* [Chess game], *Alkibiades*), choral songs and cantatas.

Yksin (Alone) and *Lähdettyäs* (Since thou didst leave), both settings of Koskenniemi, were the first compositions by Madetoja ever to be performed in public – at a test performance at the Helsinki Music Institute in December 1908. *Lähdettyäs* is serene and melancholy, a freely shaped composition in ABC form. The aggression latent in the sorrow of the dialogue of piano and voice erupts into dramatic defiance in the middle section. In the face of the inevitable, the questions subside into a touching silence.

Koskenniemi's pessimistic world-view is also apparent in *Yksin*. Here, we find the 21-year-old composer dextrously combining motifs in different keys. The solace of night, however, is found in a pure C major chord at

the end. Perhaps the most impressive song in this opus is *Talviaamu* (Wintry morning), an exciting and inspired nature piece. The piano part shows something of Madetoja's sensitive, glittering sense of colour. *Tähtitaivas* (The starry sky), which is familiar to many Finns from school music books, is an elegant example of Madetoja's melodic talent.

Yrtit tummat (Dark herbs) is a gem in the Finnish solo song repertoire. It is an original casting of homesickness that combines Gallic restraint and Finnish pathos. The expensive bel canto melody and elegant harmonization (with spatial echo) have guaranteed this ingenious piece a permanent place in the select Finnish song repertoire. *Serenadi*, a Leino setting, is a far cry from the traditional cooing serenade. The singer remembers a gentle summer and a time of love but realizes that it is now autumn, which involves bitterness and jealousy. The harmony shifts from opulent to austere accordingly, ending up in a bleak monologue over a pedal point.

Madetoja's opera *Pohjalaiset* (The Ostrobothnians) is the finest manifestation of the composer's interest in folk music. Certain folk-like tunes in the opera were actually composed by Madetoja, and even in

the cycle entitled *Pohjoispohjalaisia kansanlauluja* (Folk songs from northern Ostrobothnia) the first song is actually pure Madetoja. This opus has been arranged for violin and for voice and piano. The themes are old and familiar: unhappy love, wooing trips, prison sentences, and liquor. *Nuorison laulut* (Songs of youth, op. 20b) are not so far removed from folk songs either.

Suksimiesten laulu (Song of the skiers) was composed in 1913, but its political content is so overt that it is scarcely surprising that it was not published until after Finland had become independent, in 1919. The catchy tune of *Kosiovarsa* (A foal for wooing) and the melancholy of *Toisen oma* (Someone else's own) are examples of opposite ends of the Finnish psyche. *Joululaulu* (Christmas song) is surely Madetoja's best-known melody, an evergreen that has established itself as one of the best-loved Christmas carols in Finland.

Op. 25 consists of settings of Onerva and Larin-Kyösti. *Taas kaukaa laulavat lauluuan* (From afar I hear them singing) is, like *Yrtit tummat*, a gentle homage to the composer's homeland and its natural environment. The entrancing bel canto melody and sparkling piano part contribute to the continuing

appeal of the song. A wholly different landscape opens in *Talvinen tie* (Wintery road). The ostinato-filled flanking sections of this monumental composition are apparently austere; the middle section, however, rises to a shattering climax despite its simple elements. One wonders whether this is the song that Madetoja had in mind when he wrote in *Karjala* magazine of the Onerva songs in opp. 25 and 26 that they constitute his “credo in the field of vocal music”? An idealized view of the home region of poet Larin-Kyösti inspired Madetoja to write three settings, of which *Itkisit joskus illoin* (Sometimes weeping in the evening) is the most impressive. Stanzaic in form, it concludes with a very low-key coda – Finns do not wear their heart on their sleeve when telling a story.

The songs in op. 49 date from 1920, which probably explains their strong patriotic content. *Terve päivä Pohjolahan* (Hail, O daylight in the North) is a bold hymn praising spring in Finland. It was premiered by tenor singer Väinö Sola, a famous performer of Cavaradossi and Don José in his time. A bravura piece, it requires an economic approach since it contains heavy dramatic culminations. Sola also premiered *Suomen puu* (Finland's tree), a majestic song that uses simple, even hollow sequences

and stage-music tricks to put forward a pompous pan-Ugric manifest: “O brethren of Karelia and Estonia, We shall share one country yet!” No wonder that this song also exists in a version for male voice choir and in another for male voice choir and orchestra! Madetoja's only solo song in Swedish, *Land i vår sång* (Land in our song), a setting of a poem by Joel Rundt, is also a patriotic proclamation written during the Winter War. It was published by Gehrmans in Sweden in 1940.

Songs from Madetoja's late period often feature religious devotion. *Kaihoni* (My longing) and *Ilta* (Evening), both settings of poems by Onerva, reach out for eternity, the former through longing and contemplation, the latter through faith and security. *Kotihin mielin* (I want to go home) and *Mestarin käsky* (The word of the Master) are both hymn-like in character. The latter was first written for the 50th anniversary of the Theosophical Society of Finland in 1925.

Gustav Djupsjöbacka

Translation: Jaakko Mäntyjärvi

Baritone **Gabriel Suovanen** was born in Stockholm, where he began playing the violin at the age of 4. He also sang in the famous Swedish Adolf Fredrik boys' choir and appeared as a treble soloist at the Stockholm Royal Opera. Later, he joined the Opera's youth choir.

In 1993-94, he studied singing at the Sibelius Academy and appeared as the Count in Mozart's *Marriage of Figaro* at the Opera Studio of the Sibelius Academy. In 1995, he participated in a Donizetti production at the Vadstena Academy. The following year he appeared in Britten's *Albert Herring* at the Copenhagen Royal Opera and sang Guglielmo in Mozart's *Così fan tutte* in a production by Kammeroper Schloss Rheinsberg. He graduated from the Stockholm Opera School in the 1997-98 season, having studied with Erik Saedén.

Gabriel Suovanen has won several prizes in Swedish singing competitions. In Finland he won the prestigious Timo Mustakallio singing competition in 1998. In the 1996-97 season, he appeared in Mussorgsky's *Boris Godunov* and in the lead role of a new children's opera, *Puss in Boots*, by Staffan Björklund.

Gabriel Suovanen was appointed a soloist with the Swedish Radio in the 1997-98 season, and he appeared in several radio

concerts and studio recordings with the orchestra and solo. In the 1998-99 season, he was engaged in several productions at the Stockholm Royal Opera, for instance as Fiorillo in *The Barber of Seville* and as Silvio in *I Pagliacci*.

Suovanen made his début at the Finnish National Opera as Guglielmo in *Così fan tutte* in 1999. His début role at the Savonlinna Opera Festival was Valentin in Gounod's *Faust* in summer 1999. The same year, he appeared as Morales in *Carmen* at the La Monnaie opera in Brussels.

In summer 2000, Gabriel Suovanen sang the title role in Tuomas Kantelinen's opera *Paavo Nurmi*, performed at the Olympic Stadium in Helsinki. The same year, and again in 2002, he returned to the Finnish National Opera as Marcello in *La Bohème*. In 2001, he took the title role in *Evgeny Onegin* at the Tampere Opera, appeared as Achillas in Händel's opera **Giulio Cesare** at the Drottningholms Slottsteater in Stockholm and debuted at the Liceu in Barcelona as Donald in Britten's opera *Billy Budd*. He returned to Barcelona in autumn 2001 singing Schaunard in Puccini's *La Bohème*. In the 2001-2002 season, he sings Bello at the new production of *La fanciulla del West* at

the Finnish National Opera. Despite his progressing opera career, Gabriel Suovanen also enjoys performing Lied and concert works. He appears regularly with the major symphony orchestras in Sweden and Finland.

Gabriel Suovanen has a long-term contract with the Ondine label.

Gustav Djupsjöbacka (b. 1950) studied with Majja Helasvuo at the Sibelius Academy and with Jan Panenka in Prague and Hilde Langer-Rühl in Vienna. He completed his piano diploma at the Sibelius Academy in 1977 and gave his début recital in Helsinki in 1978.

From 1983 to 1988, he taught the Lied class at the Helsinki Conservatory, and from autumn 1988 he has been tenured teacher of Lied at the Sibelius Academy. He has taught at several summer courses in Finland and given masterclasses at music academies in Europe and the United States. He has given recitals with leading Finnish singers (including Monica Groop, Jorma Hynninen, Tom Krause and Walton Grönroos) in Finland, several countries in Europe and the United States. He has participated in recordings of songs by Schubert, Sibelius and Kilpinen and made numerous recordings for radio and TV.



Gustav Djupsjöbacka

He is the author of *Istumme ilokivelle* (WSOY 2001), a guide to Finnish solo song.

Gustav Djupsjöbacka was chairman of the jury at the Poleeni Lied pianist competition from 1994 to 1999 and sat on the jury of the Yrjö Kilpinen singing competition in Wisconsin in the USA in 1999. He was artistic director of the Joroinen music festival from 1986 to 1991 and artistic director of the Joensuu Song Festival from 1992 to 1997.

Leevi Madetojan (1887-1947) yksinlaulutuo-
tanta on laajempi kuin Toivo Kuulan mutta
suppeampi kuin Jean Sibeliuksen tai Yrjö Kil-
pisen. Yksiäänisiä lauluja hänellä on laskuta-
vasta riippuen noin 65 (osa on yhteislauluja
eikä täytä konserttilaulun kriteerejä). Madet-
ojan laulut eivät ole saavuttaneet saman-
laista suosiota kuin Kuulan, ja siihen on
monta syytä. Kuulan laulujen verevä mutta
aidosti empaattinen melodiikka ja niiden
muhkea soinnutus vetoavat välittömyydel-
lään kuulijaan. Sen sijaan Madetojan ujo
erakkoluonne ja älyllisempi asenne tekevät
hänen teoksistaan vaikeammin lähestyttävää.
Tätä tyypillisen suomalaiseksi kutsuttua luon-
teenpiirrettä ulkomaalainen usein erehtyy
pitämään kommunikaatiohaluttomuutena.
Mutta Madetojan laulujen avariensä maisemien
ja peruselegian taakse kätkeytyy vahva, heh-
kuvakin syke.

Valtaosa Madetojan yksinlauluista (kuten
kuorolauluistakin) on kirjoitettu suomenkie-
lisiin teksteihin. Poikkeuksena ovat tanskalai-
set opukset 44 ja 58 (*Yläin laulut*), ranskan-
kielinen *Romance sans paroles* op. 36 sekä
isänmaallinen *Land i vår sång*. Varhaisimmat
laulut oli sävelletty oululaisen koulutoverin
V. A. Koskenniemen runoihin, mutta niiden
tilalle tulivat pian L. Onervan tekstit. Onervan

runoja Madetoja sävelsi soololauluiksi
useammin kuin kenenkään muun tekstejä,
kaikkiaan 21 kertaa. Seuraavaksi suosituim-
man, Larin-Kyöstin runoja on yksinlaulujen
joukossa kuusi ja aikakauden suuren runoili-
jan Eino Leinon runoja vain kaksi. Henkilö-
historiallisista näkökohdista tämä alhainen
luku on hyvinkin ymmärrettävä, olivathan
Leino ja Madetoja Onervan kilpakosijoita.
Toisaalta yhteistyö Leinon kanssa toteutui
näytelmämusiikin (*Shakkipeli*, *Alkibiades*),
kuorolaulujen ja kantaattien muodossa.

Koskenniemen tekstiin kirjoitetut *Yksin ja
Lähdettyäs* olivat Madetojan ensimmäiset
julkisesti esitetyt sävellykset – ne esitettiin
Helsingin musiikkiopiston näytteessä joulu-
kuussa 1908. *Lähdettyäs* on vapaa, ABC-
muotoinen sävellys, jonka lähtökohta on
seesteinen ja alakuloinen. Pianon ja laulun
vuoropuhelun surussa pivelevä aggressio pur-
kautuu keskitaitteessa dramaattiseksi
uhmaksi. Kohtalon edessä kysymykset vaike-
nevat lopussa koskettavaan hiljaisuuteen.
Koskenniemen pessimistinen elämäntako-
mus leimaa myös laulua *Yksin*. 21-vuotias
säveltäjä yhdistää onnistuneesti ja oppi-
neesti eri motiiviaiheita eri sävellajeissa. Yön
lohtu löytyy kuitenkin lopun puhtaasta C-
duurista. Opuksen vaikuttavin laulu on ehkä

Talviaamu, joka on jännittävä ja innoittunut luonnonkuvaus. Laulajalta se edellyttää valpasta replikointia ja laajaa äänialaa. Piano-osuudessa Madetoja väläyttää herkkää, kimmeltävää väriaistiaan. Koulujen laulukirjoista tuttu *Tähtitaivas* on jalo esimerkki Madetojan melodikon lahjoista.

Yrtit tummat kuuluu suomalaisen laulukirjallisuuden helmiin. Kotimaan kaipuu saa persoonallisella tavalla sekä pidättyväisen gallialaisen että paatoksellisen suomalaisen asun. Ilmeikäs bel canto -melodia ja tyylikäs soinnutus avaruutta luovine kaikuineen ovat taanneet tälle nerokkaalle kappaleelle etusijan lauluarteistossa. Leinon tekstiin kirjoitettu *Serenadi* on kaukana perinteisestä kujertelevasta serenadista. Laulaja muistelee lempeätä kesää ja rakkauden aikaa mutta havahtuu syksyiseen maisemaan, josta ei puutu katkeruutta eikä mustasukkaisuutta. Soinnallinen ilme muuttuu laulun edetessä vastaavasti täyteläisyydestä pelkistettyyn yksinpuheluun urkupisteen päällä.

Madetojan ooppera *Pohjalaiset* on paras esimerkki säveltäjän kiinnostuksesta kansanmusiikkia kohtaan. Kuten oopperassa, jossa jotkin kansanlaulutyyppiset sävelmät ovatkin olleet Madetojan kynästä lähtöisin, niin myös sarjassa *Pohjoispohjalaiset kansanlaulut*

ensimmäinen on Madetojan kirjoittama. Opus on sovitettu sekä viululle että lauluäänelle ja pianolle. Teemat ovat tuttuja: onneton rakkaus, kosioretket, vankilareissut ja viina. *Nuorison laulut* op. 20b eivät ole kaukana kansanlauluista nekään. *Suksimiesten laulu* kirjoitettiin 1913, mutta poliittinen viesti on niin ilmeinen, että se ymmärrettävästi julkaistiin vasta sortovuosien jälkeen vuonna 1919. *Kosiovarsan* mukaansatempaava rallatus ja *Toisen oman* surumielisyys heijastavat suomalaisen mielen vastakkaisia tuntemuksia. *Joululaulu* on ilmeisesti Madetojan tunnetuin melodia, ikivihreä sävellys, josta on muodostunut suomalaisen joulunvieton kulmakivi.

Opus 25 koostuu Onervan ja Larin Kyöstin runoista. *Taas kaukaa laulavat laulu* on, kuten *Yrtit tummat*, lempeä kunnianosoitus kotimaalle ja sen luonnolle. Tarttuva bel canto -melodia ja kimmeltävä piano-osuus on tehnyt tästä laulusta rakastetun. Aivan toisenlaiset maisemat aukeavat laulussa *Talvinen tie*. Ulkonaisesta vähäeleisyydestä puhuvat monumentaalisen sävellyksen ostinatojen täyttämät ääriosat. Keskitäite nousee yksinkertaisista rakennusaineistaan huolimatta järkyttävään tehoon. Tätäkö laulua Madetoja tarkoitti, kun hän Karjala-leh-

dessä sanoj opusten 25 ja 26 Onerva-lauluista, että ne ovat »uskontunnustukseni vokaalimusiikin alalla»? Larin Kyöstin kotiseudun ihannoiti on innoittanut Madetojan kolmeen sävellykseen, joista *Itkisit joskus illoin* on vaikuttavin. Tämä säkeistolaulu päättyy vähäeleiseen toteamukseen – suomalaisessa tarinassa tunteilla ei mässäillä.

Opuksen 49 laulut ovat vuodelta 1920, mikä varmaan on omiaan selittämään niiden vahvan isänmaallisen päätöksen. *Terve päivä Pohjolahan* on uljas hymni, joka ylistää Suomen kevättä. Sen kantaesitti tenori Väinö Sola, aikansa kuuluisa Cavaradossi ja Don José. Tämä bravuurikappale edellyttää tehokasta äänen ekonomiaa raskaita, dramaattisia nousuja ajatellen. Sola oli myös *Suomen puu* -laulun ensimmäinen esittäjä. Tämä majesteettinen laulu luo yksinkertaisia, jopa onntoja sekvenssejä ja näyttämömusiikin keinoja hyödyntäen mahtipontisen panugrisen manifestaation: »Oi veljet Vienan, Eestin maan, viel' yhteen maahan mahdutaan!» Eipä ihme, että laulu on olemassa sekä pelkänä mieskuoroversiona että mieskuoro- ja orkesteriversiona! Madetojan ainoa ruotsinkielinen laulu *Land i vår säng* Joel Rundtin tekstiin on sekin isänmaallinen julistus, joka syntyi talvisodan maisemissa. Se julkaistiin

Ruotsissa Gehrmanin kustantamana 1940.

Madetojan myöhäiskauden lauluissa esiintyy tuon tuostakin uskonnollista hartautta. Onervan runoihin kirjoitetut *Kaihoni* ja *Ilta* tavoittavat molemmat äärettömyyttä, toinen kaipuun ja ajatuksen voimin, toinen uskon ja turvallisuuden voimin. *Kotihin mielin* ja *Mestarin käsky* ovat koraalimaisia sävellyksiä. Jälkimmäinen syntyi Suomen teosofisen seuran 50-vuotisjuhliin vuonna 1925.

Gustav Djupsjöbacka

Tukholmalainen baritoni **Gabriel Suovanen** aloitti viulunsoiton opintonsa nelivuotiaana ja lauloi sen ohella tunnetussa ruotsalaisessa Adolf Fredrik -poikakuorossa sekä esiintyi Tukholman kuninkaallisessa oopperassa poikasopraanona. Myöhemmin hänestä tuli samaisen oopperan nuorisokuoron jäsen.

Vuosina 1993-94 Suovanen opiskeli laulua Sibelius-Akatemian Oopperastudiossa ja lauloi Kreivin osan Mozartin *Figaron häissä*. Vuonna 1995 hän osallistui Vadstenan Akatemian Donizetti-produktioon, ja 1996 hänellä oli rooli Brittenin *Albert Herring* -oopperassa, jota esitettiin Kööpenhaminan kuninkaallisessa oopperassa. Kesällä 1996 hän

lauoi Kammeroper Schloss Rheinsbergin tuottamassa Mozartin *Cosi fan tutte* -oopperassa. Hän suoritti loppurutkintonsa Tukholman oopperakoulussa kaudella 1997-98 Erik Saedénin oppilaana.

Gabriel Suovanen on voittanut lukuisia palkintoja Ruotsissa. Suomessa hän voitti arvostetun Timo Mustakallio -laulukilpailun vuonna 1998. Kaudella 1996-97 hän esiintyi Musorgskin *Boris Godunov* -oopperassa ja lauloi pääosan uudessa Staffan Björklundin säveltämässä lastenoopperassa *Saapasjalkakissa*.

Gabriel Suovanen nimitettiin Ruotsin radion kauden 1997-98 solistiksi, jolloin hän esiintyi lukuisissa radion järjestämissä konserteissa ja studionauhoituksissa orkesterin solistina ja sooloartistina. Kaudella 1998-99 hän lauloi useissa Tukholman kuninkaallisen oopperan tuotannoissa, mm. *Sevillian parturissa* Fiorillon osan ja *Pajatsossa* Silvion osan.

Keväällä 1999 Suovanen esiintyi ensimmäisen kerran Suomen Kansallisoopperassa *Cosi fan tutte* -oopperan Guglielmona. Savonlinnan Oopperajuhlilla hän debytoi Gounod'n *Faustissa* Valentinon osassa kesällä 1999. Saman vuoden syksyllä hän lauloi Brysselin La Monnaie -oopperassa *Carmenin* Moralesina.

Kesällä 2000 Suovanen esiintyi Tuomas Kantelisen *Paavo Nurmi* -oopperan pääroo-

lissa Helsingin Olympiastadionilla. Suomen Kansallisoopperaan hän palasi syksyllä 2000 ja jälleen 2002 *La Bohèmen* Marcellona. Vuonna 2001 hän esiintyi *Jevgeni Oneginin* nimiroolissa Tampereen oopperassa, lauloi Akillaan osan Händelin oopperassa *Julius Caesar* Drottningholmin teatterissa ja debytoi Barcelonan Liceussa Brittenin oopperan *Billy Budd* Donaldin roolissa. Hän esiintyi Barcelonassa jälleen Schaubardin roolissa Puccinin oopperassa *La Bohème* syksyllä 2001. Kaudella 2001-2002 hän esiintyy Bel-lona Suomen Kansallisoopperan uudessa Puccini-produktiossa *La fanciulla del West*. Huolimatta lisääntyvistä tehtävistä oopperalavalla Gabriel Suovanen laulaa mielellään myös liedä ja konserttimusiikkia. Hän esiintyy säännöllisesti Ruotsin ja Suomen johtavien sinfoniaorkesterien kanssa.

Gabriel Suovasella on pitkäaikainen levytys sopimus Ondine-yhtiön kanssa.

Gustav Djupsjöbacka (s. 1950) opiskeli Sibelius-Akatemiassa Maija Helasvuon oppilaana sekä Prahassa Jan Panenkan ja Wienissä Hilde Langer-Rühlin oppilaana. Hän suoritti pianodiplomin Sibelius-Akatemiassa 1977 ja piti ensikonserttinsa Helsingissä 1978.

Vuosina 1983-88 Djupsjöbacka opetti Helsingin konservatorion liedluokkaa ja syksystä 1988 lähtien hän on toiminut Sibelius-Akatemian liedmusiikin lehtorina. Hän on opettanut useilla kesäkursseilla Suomessa ja pitänyt mestarikursseja musiikkikorkeakouluissa eri puolilla Eurooppaa sekä Yhdysvalloissa. Djupsjöbacka on konsertoinut suomalaisten huippulaulajien kanssa (mm. Groop, Hynninen, Krause, Grönroos) Suomessa, useissa Euroopan maissa sekä Pohjois-, Keski- ja Etelä-Amerikassa. Hän on levyttänyt Schubertin, Sibeliuksen ja Kilpisen lauluja ja tehnyt runsaasti radio- ja tv-nauhoituksia. Hän on kirjoittanut suomalaisen yksinlaulun oppaan *Istumme ilokivelle* (WSOY 2001).

Djupsjöbacka toimi Poleenin liedpianistikilpailun tuomariston puheenjohtajana 1994-99 ja oli Yrjö Kilpinen -laulukilpailun tuomaristossa Wisconsinissa Yhdysvalloissa 1999. Hän on ollut Joroisten musiikkipäivien taiteellinen johtaja 1986-91 ja Joensuun laulujuhlien taiteellinen johtaja 1992-97.

1 Lähdettyäs op. 2/1

*Lähdettyäs, armahani, oi,
kaikki on niin hiljaiseksi käynyt:
ilta varhemmin on hämärtäynyt,
myöhemmin on noussut aamun koi.*

*Niinkö katoatkin elostain
niinkuin kaikki muu, niin menneheksi?
Sieluni miks kauneutesi keksi
sinut jälleen, jälleen yöhön kadottain?*

*Kerran, tiedän, helmaan suuren yön
sammuu sydämeni, liioin lyönyt, –
vaan oi näinkö varhain tulee yö nyt
näinkö varhain vaikenitkin, syön?*

2 Yksin op. 2/2

*Taivas välkkyväisin jalokivin
omaa ylhäisyyttään vartioi.
Loiste väsyneiden lyhtyyn rivin
valaista ei sieluani voi.*

*Syvään tunne, pohjaan asti tunne
katkeruutta kovaa kohtalon.
Katso herkeemättä yöhön, kunne
korkein totuus kätkeytyä on.*

1 Since Thou Didst Leave

Since thou didst leave, my love, oh,
Everything has grown so still:
The evening grows darker sooner,
The dawn comes later.

Is this how thou dost vanish from my life
Like everything else, passing into the past?
Why did my soul perceive thy beauty,
Only to lose it again in the night?

Once, I know, in the bosom of the greatest night
My heart shall fall, having beat too much –
But shall that night come now, so early,
Shalt thou fall silent so soon, O my heart?

2 Alone

Heaven, with glittering jewels,
Guards its loftiness.
The sparkle of its lights
Cannot illuminate my soul.

Feel deeply, feel profoundly
The bitterness of harsh fate.
Look unceasing into the night, where
The highest truth lies concealed.

3 Talviaamu op. 2/3

*Mikä hiljainen ja suuri onni onkaan
huurtehisten puiden unelmoissa,
aurinko kun talviaamun koissa
katsoo metsän korkeimpaan honkaan.*

*Autuuaasti kaikki metsän henget herää
pakeneepi Hiisi vuorten lomaan.
Niinkuin luottain onnen ikiomaan
hymyy luonto kohti päivän terää.*

*Vavahtaen syttyy metsän synkkä syvyys
kirikkautehen talviaamun koiton.
Loistaa yli metsän läheisen ja loiton,
valon suuri siunaus ja hyvyys.*

4 Tähtitaivas op. 2/4

*Nuo tähtöset taivaan
kuin tynnenä aivan
nyt myrskyjä maan
ne katsovat vaan,
ja Luojaa maailman
kunnioittain
uraansa läp' ilman
ne vaeltavat vain.*

*Ei uuvu, ei vaivu,
ei tieltä ne taivu,
ja valkeuttaan
ne luo yli maan.
Vuos'tuhannet siellä
ne loistaa loi,
vuos'tuhannet vielä
ne välkkyä voi.*

3 Winter Morning

What a silent and grand happiness lies
In the dreams of frosty trees,
As the sun, at break of winter morning,
Gazes upon the highest pine tree in the forest.

Blissfully all the forest-spirits awake,
The ogre is banished to the mountains.
Trusting in its very own happiness,
Nature smiles at the daybreak.

Trembling, the sombre depths of the forest come to life
In the brightness of the winter morning.
Near and far, above the forest shines
The great blessing and goodness of the light.

4 The Starry Sky

The stars in heaven
Calmly
Regard the storms
Here on earth,
And honouring
The Creator
They travel their course
In the firmament.

Not tiring, not failing,
Not straying from their path,
They shed their whiteness
Over the land.
For millennia
They have shone up there,
For millennia yet
They may continue to shine.

*Maailmojen luoja,
sa ihmeitten tuoja,
kuin sanomaton
sun voimasi on.
Ja hetki ja aik' on
ja kaikki sun työs;
kaikk' ihmettä, kaikk' on
sa kaikessa myös.*

5 Yrtit tummat op. 9/1

*Yrtit tummat etelän yössä,
miksi te katsotte silmääni niin?
Riutuen kaipaa raskas rinta
hankien valkeaan kaupunkiin.*

*Yrtit tummat etelän yössä,
vieras on teille mun murheeni syy.
Kaukana, kaukana pohjolan mailla
kanervakankahat kyyneltyy...*

6 Serenadi op. 16/1

*Tuli tuoksuvat illat ja tyynet veet,
kevätkuutamot koivujen alla,
tuli lemmen kaihott ja kyneleet
ja lemmen hehkut ja halla.*

*Voi kuinka ne lemusi kukkaset
mun impeni ikkunalla!
Voi kuinka ne helisi kanteleet
mun impeni akkunan alla!*

*Ja kantelo helkkää vieläkin,
mut kuihtuneet ovat kukkaset,
syys tullut maahan ja sydämihin.*

O Creator of worlds,
Bringer of wonders,
Ineffable
Is thy might.
And the moment and the time
And all thy works
Are a wonder,
And thou art in all.

5 Dark-Hued Leaves

(transl. G. Buckbee)

Dark-hued leaves in the warm southern ev'ning,
why do you stare in my unblinking eyes?
Longing and yearning stir my mem'ries,
snow cover'd cities under clear blue skies.

Dark-hued leaves in the warm southern ev'ning,
are you surprised when I tell this to you?
Far in the north is the land that I long for
fair fields that glow in the morning dew.

6 Serenade

There came fragrant evenings and still waters,
Spring moonlight under the birches,
Languor of love and tears,
And love's glowing and frost.

Oh how the flowers had such scent
On the window of my beloved!
Oh how the kanteles rang sweetly
Under the window of my beloved!

And the kantele still rings,
But the flowers have faded,
Autumn has come to the land and to hearts.

*Mun lempeni kieliä kuule sa et;
minä yksin yössäni murehdin,
mut muiden sa murheita kuuntelet.*

Pohjoispohjalaisia kansanlauluja op. 18

7 I Linnut ne laulaa

*Linnut ne laulaa laaksoissa,
ja metsissä kukkuu käki.
Se neito oli ihana,
jonka poika viimeksi näki.*

*Silmät on taivaan siniset
ja tukka kultaa loistaa.
Mistä löytää ystävää
niin ihanata toista?*

8 II Ajetaanpa pojijat

*Ajetaanpa pojijat kyytillä,
kyllä valtio kyytiin maksaa;
valtion talliss' on sellainen musta
että kyllä se juosta jaksaa.*

*Vaskesta varsa ja höyrystä henki
ja kiskolla kengitetty.
Sillä on monen mamman poika
reissulle kuljetettu.*

9 III Mamma se luuli

*Mamma se luuli luuessansa
tuosta tuli turva oma.
Tuli siitä pojasta juomari
ja kortin lyöjä kova.*

Thou dost not hear the strings of my love;
Alone in the night I mourn,
While thou dost listen to the sorrows of others.

Folk Songs from Northern Ostrobothnia

7 I Birds Sing

Birds sing in the valleys,
And the cuckoo sings in the forest.
That maiden was beautiful
Which the boy last saw.

Her eyes are sky-blue
And her hair is shining gold.
Where would he find a sweetheart
So wonderful?

8 II Let's Ride in a Cart, Boys

Let's ride in a cart, boys,
The State will pay for it.
The State has a black stallion in its stable
That has the strength to run.

A copper foal and a steam spirit,
And shod with iron rails.
Many a mother's son has been
Transported by it.

9 III My Mother Thought

My mother thought when she had that boy
That he would be her guardian.
But he turned out a drinker
And a card-player.

*Herraapa pojasta meinattiin
ja herran oli vaatteet yllä.
Tuli siitä tyttöjen riiri
ja siin' oli virkaa kylä.*

10 IV Mamman poika se pulska

*Mamman poika se pulska ja nätti,
poika se on niin pulska ja nätti,
hei, joskus ma mukavia laulelen
ja poika se on niin nätti.*

*Semmonen poika se monen tytön
silmihin vedet jätti ja jätti,
hei, joskus ma mukavia laulelen
ja silmihin vedet jätti.*

*Tän kylän ämmät ne sanovat,
että nai minun tyttäreni -reni -reni,
hei, joskus ma mukavia laulelen
ja nai minun tyttäreni.*

*Ennenhän minä tervaskannon
kierrän rekeheni -heni -heni,
hei, joskus ma mukavia laulelen
ja kierrän rekeheni.*

*Vaikka mun ääneni kähisee,
niin huikeasti ma huuan ja huuan,
hei, joskus ma mukavia laulelen
ja huikeasti huuan.*

*Ei noita huonoja likkoja
mammalle miniäksi tuua ja tuua,
hei, joskus ma mukavia laulelen
ja miniäksi tuua.*

He was meant to be a gentleman,
And he had a gentleman's clothes.
But he turned out a seducer,
And that was work enough for him.

10 IV A Mother's Son So Plump

A mother's son so plump and nice,
A son so plump and nice,
Hey, I like to sing this song,
And a son so nice.

That is the boy that made
Many a girl weep and weep,
Hey, I like to sing this song,
Made weep and weep.

The old women in this village they say:
Marry my daughter, O,
Hey, I like to sing this song,
Marry my daughter.

I would rather take a rotting stump
And put it in my sledge, O,
Hey, I like to sing this song,
And put it in my sledge.

Though my voice is hoarse,
Mightily I shall shout, O,
Hey, I like to sing this song,
Mightily I shall shout.

I won't bring such bad girls
Home to my mother, O,
Hey, I like to sing this song,
Home to my mother.

11 V Kapakasta kapakkahan

*Kapakasta kapakkahan illalla kuljettiin
ja aamulla linnaan vietiin.*

*Illalla viimeistä voittoa pelattiin
ja aamulla lyötiin pieti.*

*Nyt ei oo ilon ottajaa
ja ei oo surun tuojaa.
Ei oo vierellä lohduttajaa
ja ei oo viinan juojaa.*

*Murheen maljasta taritaan,
mutta kas kun ei poika maista.
Eikä se jätä maailman pilkaksi
tyttöä surevaista.*

*Älkää te olko tän kylän ämmät
mun perääni surevia.
Vaan surkaa te vasta tulevana vuonna
mun jälkeeni tulevia.*

12-16 Nuorison lauluja op. 20b

12 Suksimiesten laulu

*Ylös Suomen poiat nuoret,
ulos sukset survaikaa!
Lumi peittää laaksot, vuoret,
hyv' on meidän luikuttaa!
Jalka potkee,
suksi notkee
sujuilevi sukkelaan!*

*Heräs tuuli tuntureilla,
lehahtihe lentämään.
Sukkelat on sukset meillä,
lähtään veikot kiitämään!
Saishan koittaa,*

11 V From Tavern to Tavern

From tavern to tavern we went at night,
And in the morning we went to jail.

In the evening we played at cards,
And in the morning we lost the hand.

Now there's no one to take my joy,
And no one to bring my sorrow.
No one to comfort me
And no one to drink the liquor.

They talk of the bitter cup,
But I won't taste of it.
And I won't leave a grieving girl
To be mocked by the world.

O ye old women of this village,
Do not grieve for me.
Grieve in the following year
For those who come after me.

Songs of Youth

12 Song of the Skiers

Arise, O young sons of Finland,
Take out your skis!
Snow covers valleys and mountains,
Great it is to ski!
Kick your foot,
Flex your ski,
Sliding smoothly onward!

The wind woke in the fells
And took wing.
Our skis are swift,
Let us fly, O friends!
Let us try

*kumpi voittaa,
eikö tuulta saavuttais!*

*Verihinsä kohta nääntyy
kuka meitä vastustaa,
kenpä pakosalle kääntyy,
senkin suksi saavuttaa.
Pelastettu
rakastettu
kohta ompi kotimaa!*

13 Suomen soitto

*Nyt kuuluu Suomen soitto ja laulu luonnikas!
Se kansan hengen immyt, maailman oppilas.
Ja Suomen sydänmailla sen kansan sydän loi,
elämän kouluun sieltä sen kova koura toi.
Vaan nyt se kauas kaikuu ja ihanasti soi!*

*Sen Suomen sointutaide omisti armaakseen
ja voimavasti painoi sen liekki rinnoilleen.
Siin' on se huolitellen ja hoiten kasvanut,
on nuoren nousupolven suloiillaan hurmannut,
on maailmankin mielet ja maineen voittanut.*

*Siis antau, suomalainen, omalle luonnolles
ja maailmalle laula vapaasti sydämes:
sen myrskyt, myötöpäivät, sen muistot, toivelmat,
sen riennot rakkahimmat, ihanteet kirkkahat!
Kun sielus aarteet laulat, niin parhaas lahjoitat.*

Who shall win,
Who shall best the wind!

Whoever opposes us
Shall be beaten back bloody,
Whoever turns to flee
Shall soon be overtaken.
Saved
And cherished
Shall our homeland soon be!

13 The Music of Finland

Now hear the music of Finland and its skilful song!
The spirit of its people, pupil of the world.
In the heartland of Finland its people's heart beats,
Brought to the harsh school of life by a cruel hand.
But now it resounds far and beautifully!

Finland's music has made it its own
And strongly clasped it to its bosom.
It has grown with care and attention,
Enrancing the young generation with its grace
And captivating the minds and admiration of the world.

Yield, O Finn, to thy nature
And sing to the world from thy heart:
Its storms, successes, its memories and hopes,
Its dearest pursuits, its brightest ideals!
When thou singest the treasures of thy soul, thy givest
thy best gift.

14 Kosiovarsa

*Nuori varsa mulla on,
silkkimusta tallissani,
kaarikaula nopsajalka
hirnuu kaukaa vastahani.
Siitäpä heiluvaharjan ma saan,
orhiksi purmo kun varttuu vaan,
niin laulelen vaan, niin laulelen vaan!*

*Pienet tiuvut tinnittää,
kun ma naimateille lähden,
helahila valjahilla
talon tyttöiden tähden.
Purmoni nopsasti jalvoja lyö,
helkkävi vommel ja kaulassa vyö!*

*Somasti se teutaroi,
kujateillä tirkistellään,
maantien santa lentää, tuiskaa,
virstat huilaa kiittäessään.
Nummet ne notkuvat, kankahat soi,
Purmoni polkien kiitävi, hoi, hei hoi!*

*Kirkonkylän luona on
pulskin talo pitäjässä,
siellä vuottaa mieltietty
tätä poikaa ikävässä.
Annapa polkata, Purmoni, kun
häistäni kuljetan kultani mun, hei mun!*

15 Toisen oma

*Heräsin aamulla aikuisin,
niin viesti se mulle tuodaan:
tuhannen tunturin toisella puolen
mun kultani häitä jo juodaan.*

14 A Foal for Wooing

I have a young foal,
Silk-black in my stable,
Graceful of neck and swift of foot,
Greeting me in neighing from afar.
That will be a flowing-maned horse,
Once he grows up to be a stallion,
I'm singing away, I'm singing away!

Harness-bells shall jingle
When I go a-wooing,
When I go with sparkling harness
To woo the girls of the manor.
My horse shall stride swiftly,
With glimmering tack and shiny collar!

He shall canter prettily,
People shall look at him,
As he kicks up sand in the roadway,
Eating up the miles under his hooves.
Moors quake and forests echo
As my horse canters away, away!

By the church stands
The richest house in the parish,
There my beloved waits for me
In her longing.
Go on, my horse,
As I bring my beloved home from the wedding!

15 Someone Else's Own

I woke up early in the morning
To hear the tidings:
Beyond a thousand fells
My beloved is celebrating her wedding.

*Kävelin, kävelin yksiksein
minä pauhaavan meren santaa.
Oi mikä tuska ja voi mikä vaiva
viestiä tuota mun kantaa!*

*Silmäni täyttyi kyyneliin,
niin mont' oli muistoa mulla.
Oi miksi kultani kummainen
et mulle tahtonut tulla?*

16 Joululaulu

*Arkihuolesi kaikki heitä,
mieles nuorena nousta suo!
Armas joulu jo kutsuu meitä
taasen muistojen suurten luo.
Kylmä voisko nyt olla kellä,
talven säästä kun tuoksahtaa
lämmin leuto ja henkäys hellä,
rinnan jäitä mi luottaa?*

*Syttyi siunattu joulutähti,
yöhön maailman raskaaseen,
hohde määrätön siitä lähti,
viel' on auvona ihmisten;
kun se loistavi lasten tellle,
päilyy järvet ja kukkii haat,
kuusen kirkkahan luona heille
siintää onnelan kaukomaat.*

17 Ota se kaunis kannel taas

*Ota se kaunis kannel taas
ja istu sen koivuun alle,
soita sydämen lauluja
sille halulle haikialle!*

*I walked, walked alone
Along the roaring sea's sand.
What a pain and what a toil
It is to bear such tidings!*

*My eyes are filled with tears
At my many memories.
Why did my beloved
Not want to marry me?*

16 Christmas Song

*Throw thy everyday cares aside,
Let thy mind become young again!
Dear Christmas invites us again
To relive great memories.
How could anyone be cold now,
As the winter yields
To a warm and gentle breath
That melts the ice in our breast?*

*The blessed Christmas star arose
In the sombre night of the world,
Shedding an immense light
To the wonder of people everywhere;
When it shines upon children,
The lakes sparkle and the meadows flower,
At the bright Christmas tree they shall see
The distant shores of happiness.*

17 Take Up That Fair Kantele Again

*Take up that fair kantele again
And sit under that birch tree,
Play the songs of the heart
To that wistful longing!*

*Anna sormesi soudella
sen vaskisen kielen yli,
laula kulohon kukkia
ja lepoa aallon syliin!*

*Viritä nuori neitonen
mun sieluni kanteleita,
laula kuin laulaisit itsekses,
kun katselen silmiäs noita!*

18 Puhjetessa kukka puhtain

*Puhjetessa kukka puhtahin
lehti tuorein hiirenkorvallisna.
Kevähästä kesä kaunihin,
lintuin laulu silloin suloisinta.*

*Aamusella päivä armahin
kastehelmen kukkaa suudellessa.
Lemmen kukan ensin puhjetessa
sydän sulin omi neitosessa.*

19 Taas kaukaa laulavat lauuaan op. 25/1

*Taas kauaa laulavat lauluaan
eräkankahat kalvakkfaat,
ja hongat korvaani huokaavat
ja horsmat ja apilamaat.*

*Taas kaukaa siintävät silmiini
meren aavat aukeat nuo,
ja rannan somer soittelee
ja laine kutsuu luo...*

*Taas rintani lähteet aukeaa,
taas nostan ma väsyneen pään.
Ma tunnen, mun voimani palautuu,
kun teidät ma jällehen nään!*

Let thy fingers wander
Over its copper strings,
Sing flowers into the meadow
And peace to the waters!

Stroke, O young maiden,
The kantele of my soul,
Sing as if singing for yourself
As I look into thy eyes!

18 A Flower Is Purest When Opening

A flower is purest when opening,
A leaf is freshest when bursting.
Spring is when summer is fairest,
The birds sing most sweetly then.

Day is dearest in morning,
As the dew kisses the flowers.
When the flower of love first blooms,
A maiden's heart is the softest.

19 From Afar I Hear Them Singing

From afar I hear them singing,
The pale wilderness forests,
And sighing in my ear, the pine trees,
The milkweed and clover.

From afar I see them shining,
The open expanses of the sea,
And the gravel on the shore sighs,
And the breakers beckon me...

The wells in my bosom open again,
I lift my weary head again.
I feel my strength restored
When I see ye again!

20 Talvinen tie op. 25/2

*Me kuljemme ääneti, kahden.
On talvinen tie.*

*Ah, kerran nurmea nuorta
se kasvanut lie!*

*Ma kätees turvaten tartun.
On pakkasyö.*

*Vain sairas sammuva veri
noin nopeaan lyö!*

*Mä silmäsi välkkeessä viivyn:
se on valhetta vaan!
Noin kuollut kukkanen kiiltää
jää-umpussaan!*

*Ma suutasi suutelen hiljaa:
sano, elätkö, oi?
Kuin hukkuvan lapsen nyyhke
mun korvaani soi.*

21 Synnyinmaja op. 25/4

*Vihreän virran reunalla synnyin
majassa matalassa,
linnut ne havahti pesäpuiltaan
aamussa alkavassa.*

*Äidin kyynel se ilosta loisti
päivän kasvoja vastaan,
taata se varoen vaalitteli,
kauvan katseli lastaan.*

*Synnyinmajani ohi ma kuljin
kasteessa aamunsuussa,
vieraan väen kengät ne narskui
kotini kynnyksuussa.*

20 Wintry Road

We walk silently, alone.
A wintry road.
Ah, it must once have been green
With young grass!

I take thy hand for safety.
A frosty night.
Only a sick and fading pulse
Can beat so rapidly!

I linger in the glint of thy eye:
It is but a lie!
A dead flower glimmers thus
In its bud of ice!

I kiss thy mouth in silence:
Tell me, O, art thou alive?
Like the sobbing of a drowning child
Rings in my ears.

21 Birth-cottage

On the bank of a green stream I was born
In a lowly cottage.
The birds awoke in their nests
In the dawn.

My mother was weeping with joy
In the face of the day,
My father carefully embraced
And long regarded his child.

I passed my birth-cottage
In the dew of morning.
There were strangers squeaking their shoes there
On the doorsteps of my home.

*Kuistin räystäällä pilpatti peippo,
kumahti kumpuinen puisto,
majasta kuului kehtolaulu
kuin lapsuuden kirkas muisto.*

22 Itkisit joskus illoin op. 25/5

*Yrttitarhassa yksin kuljet,
siniset silmäsi nauraa,
katselen sinua lehvien läpi
ja unhotan elämän hauraan.*

*Katselen sinua kyynelsilmin,
katselen yksin ja kauvan,
kauvas lähden maailman teille,
ma veistin jo matkasauvan.*

*Voi jos kysyisit äidiltäin,
että palaako poikasi milloin?
Muiston kukkia poimisit
ja joskus itkisit illoin.*

23 Majan ma tahtoisin rakentaa op. 26/3

*Majan ma tahtoisin rakentaa
kolmen siintävän salmen taa.
Humala kuistia kiertää saisi,
aamuinen loimo se kirkastaisi
lepikön heleän harjan.*

*Menin metsähän viheriään
sinisiä kaskia sytyttämään,
perkaisin pelloksi viidakot taajat,
kyllyssä nuortuisi raukeat raajat,
tarhassa ammuisi karja.*

On the eaves a finch was singing,
The trees echoed.
A lullaby I heard from the cottage,
A bright memory of childhood.

22 Sometimes Weeping In the Evening

In a herb garden alone thou goest,
Thy blue eyes laughing.
I watch thee through the leaves
And forget my frail life.

I watch thee with teary eyes,
I watch thee alone for a long time.
Far away on the world's roads I go,
I have already carved my staff.

O, if thou wouldst ask my mother:
Shall thy son ever return?
Thou wouldst pick the flowers of memory,
Sometimes weeping in the evening.

23 I Would Build a Hut

I would build a hut
Beyond three shining waterways.
With the hop bine growing around the porch,
The sunrise lighting up
The tops of the alders.

I would go out into the green forest
To light up the blue-smoking burn-beating fires,
Clearing the wilderness into fields,
Resting my weary limbs in the sauna,
With cattle lowing in the shed.

*Leppoisa tuuli se kaiun tois,
majani seinällä kantelo ois,
laulaisin kukkia kankahalle;
punaisen puolan ja kanervan alle
tahtoisin kotoisen haudan.*

24 Sang bag Ploven op. 44/1

*I Solen gaar jeg bag min Plov
jeg nikker til den grønne Skov,
hvor du, min Lykke, gemmer dig.
Mit Hjerte ler og gemmer sig,
og gemmer sin Lyksalighed
til Sol gaar ned.*

*Min Lykke siges ej med Ord
den straalere dyb og rig og stor
i Blikket, som hun sender mig.
Min Lykke, der jeg kender dig
og mig og vor Lyksalighed,
som ingen ved.*

*Jeg pløjer op det gode Muld.
Men ingen ser det gyldne Guld,
som i mit Hjerte gemmer sig.
Jeg gemmer mig, jeg gemmer dig;
jeg gemmer vor Lyksalighed
til Sol gaar ned.*

A gentle wind would bring an echo;
A kantele would be on the wall.
I would sing flowers in the meadow;
Under the red lingonberry and heather
I would want to have my grave.

24 Song at the Plough

In the sun I go to my plough,
I nod to the green forest,
Where thou, my happiness, dost hide.
My heart smiles and hides,
And hides its happiness
Until the sun goes down.

My happiness is not spoken in words,
It shines deep and rich and great
In the gazes she sends to me.
My happiness, in them I know thee
And me and our happiness
That no one knows of.

I plough up the fertile soil,
But no one sees the shining gold
That I hide in my heart.
I hide myself, I hide thee,
I hide our happiness
Until the sun goes down.

25 Terve päivä Pohjolahan op. 49/1

*Terve päivä Pohjolahan,
terve Suomehen suvinen aika!
terve lepikot lehtimään,
kullan käköset helkkymään,
terve lämpimät lounatuulet,
lemmen tuulet tuoksumaan –
veet sinertämähän,
maat vihertämähän,
taivahan auteret tanhuamaan!*

*Paistaos armahin aurinko,
hellitä hempeä huomen!
Pitkä, pitkä on pohjan yö,
kolikko on talvi Suomen.*

*Kauan kattanut korpia on
härmän ja hämärän vyö.
Kauan on kuura
peittänyt maan,
kauan on huura
huokunut mielihin hallaa vaan –*

*Paistaos armahin aurinko,
hellitä hempeä pouta,
että lähtisi sydänten jää
ja sulais rintojen routa!*

26 Suomen puu op. 49/2

*Löi Ukko Ylijumala
maan halki vasamansa:
»Sun rautaa onko rinnassas,
sa laulun lieto kansa?
Jo ilma, ilma puhdistuu!
Mut kestätkö, sä Suomen puu,
tään rajumyrskyn, pauanteen?*

25 Hail, O Daylight in the North

Hail, O daylight in the North,
Hail, O summer in Finland!
Hail, O alder trees in leaf,
Dear cuckoos singing,
Hail, O warm south winds,
Winds of love,
Fragrant –
Waters blue,
Lands green,
Clouds in the sky dancing!

Shine, O dear Sun,
Give us a bright morning!
Long, long is the night of the North,
Harsh is the winter of Finland.

Long have our wildernesses been decked
By a night of frost and twilight.
For long as the frost
Covered the earth,
For long has the cold
Filled our minds –

Shine, O dear Sun,
Give us fair weather
So that our hearts would melt
And our breasts would thaw!

26 Finland's Tree

Ukko, highest of the gods,
Sent his lightning-bolt over the land:
"Is there iron in your breast,
O happy people of the song?
The air is being cleared!
Wilt thou withstand it, O Finland's tree,
This storm and thunder?"

*Jos laho liet, niin sydämeen
saat surmannuolen ikuisen;
et koskaan nouse jällehen!»*

*Löi tulta latva Suomen puun:
oksansa kuivat karsi.
Mut juuret työntyi syvempään
ja korkeemmalle varsi.
Nyt lakeen taivaan laupiaan
se tyynnä oikoo oksiaan
ylitse järven, mantereen
kuin kuuluttais se heimolleen:
varattu paikka sulle on
ainaiseks alla auringon.*

*Muinaisen Suomen sukupuu
nyt varttuu vailla paulaa,
ja vapauden lintuset
sen kartanoissa laulaa.
Päin itää, länttä, etelää
ne lentää, viestin lennättää,
kuin kaunistaa on kamppailuun
tään käydä eestä pyhän puun.
Oi veljet Vienan, Eestin maan,
viel yhteen maahan yhdutaan!*

27 Kaihoni op. 60/2

*Taakse taivahitten siintävitten,
taakse ilmavirtain outojen,
tuonne hämäryyden verhon taakse
pyrkii levotonna katsehen.
Sinne hengen siivet herkät kantavi,
mutta kauemmaksi kantaa kaihoni.*

*If thou be rotten, thy heart
Shall receive a fatal arrow;
Never shalt thou rise again!"*

*Fire struck the top of Finland's tree,
Breaking off the dry branches.
But its roots dug deeper
And its top stretched higher.
Now towards the vault of heaven
It extends its branches calmly,
Over lake and land
As if saying to its people:
"A place is reserved for you
Forever in the sun"*

*The ancient tree of Finland
Is growing unhindered,
And the birds of freedom
Are singing in its mansions.
To east, west and south
The fly, taking its message:
How wonderful it is to fight
For this holy tree...
O brethren of Karelia and Estonia,
We shall share one country yet!*

27 My Longing

*Beyond the blue skies,
Beyond strange air currents,
Beyond the veil of twilight
My eyes are striving.
Thither the wings of my spirit fly,
But even further flies my longing.*

*Jos ma ulapoita kiiteleisin,
myrskyn lailla siniselkiä,
tuhat vuotta yhä souteleisin
ääretöntä veden väkettä,
eipä matka multa sentään loppuisi,
sillä kauemmaksi kantaa kaihoni.*

*Maa ja meri, avaruudet kirkkaat,
ette kaiholleni määrää saa.
Sitä vaatii se, jot' ei voi koskaan
kuolevista kenkään savuttaa.
Ijäks' sielu raukka, vei se rauhasi:
aina kauemmaksi kantaa kaihoni.*

28 Ilta op. 60/3

*Niin tulee tumma ilta
ja aallot viihtyvät,
ja raukkaan sydämeen
kuin lampeen tyveneen
heijastaa taivahilta
yön suuret kynttilät.*

*Niin sammuu poltto, kaipuu.
Saa siimeen, jota pyys
helmassa heltehen
maan raukee kukkanen.
Pois tuskan hetket haipuu
siivilles, ijäisyys.*

29 Kotihin mielin op. 71/1

*Kotihin mielin, luokse Isän majan
ja Isän sydämen,
pois kuumeisesta hyörinästä ajan
lepohon tynehen.
Tuhansin toivein aloin elämäni,
vähemmän pyydän täältä lähteissäni,*

*If I were to fly over the ocean,
Above the waters like a storm,
Flying for a thousand years
Over the endless sea,
My journey would not be over,
For even further flies my longing.*

*Land and sea, the bright firmament,
Ye shall not measure my longing.
Such measure shall be the province of him
Whom no mortal may reach.
My poor soul, it has robbed thee of thy peace for ever:
For even further flies my longing.*

28 Evening

*Thus the dark evening descends
And the breakers subside,
And into my poor heart
Like into a calm pond
From the skies
The candles of the night shine.*

*Thus subside my fire and longing.
They reach the calm they desired,
Under oppressive heat
The flower wilts.
Away fade the moments of pain
In thy flight, O eternity.*

29 I Want to Go Home

*I want to go home, to my Father's house
And my Father's heart,
Away from the feverish bustle of this time
To a serene rest.
With a thousand hopes I began my life,
But few are my wishes in departing:*

*yks vain on mulla halu hehkuvin:
pois kotihin!*

*Kotihin mielin; maailma, taisteloistas
jo olen väsynyt.*

*Kotihin mielin: riemunautinnoistas
jo olen kyltynyt.*

*Kun Herra tahtoo, ristin loppuun asti
ma kannan kilvoitetten uljahasti,
vaan sydän huokaileepi kuitenkin:
pois kotihin!*

*Kotihin mielin: laivalla on kaipuu
luo tynnen rannikon.*

*Laps' äidin helmaan nukkumahan vaipuu,
myös mun se toivo on.*

*Ma laulelin, kun riemu, tuska vaihtui,
kuin vaahtokupla riemu, tuska haihtui,
jää sydämeen vain soitto viimeisin:
pois kotihin!*

30 Mestarin käsky op. 71/2

(transl. A. Rankka)

*Juurehen Mestarin jalkain
nöyrinä kuuntelemaan;
ootamme ohjeita Hältä
valmiina palvelemaan.
Pauloissa pahan on maailma,
turhuutta touhu sen on.
Ankara taisto on meillä.
Valppaina vartiohon!*

*Noudata Mestarin ääntä,
näähä valo salainen.*

*Ymmärrä käskynsä ylhät
kuohuissa taistelujen.*

Havaitse viitteensä hienoin

Only one burning desire I have:
I want to go home!

I want to go home: I am weary with the battles
Of the world,

I want to go home: I have had enough
Of thy enjoyments.

If the Lord will, I shall carry my cross
Boldly unto the end,
But my heart doth sigh:
I want to go home!

I want to go home: like a ship longs
for the calm shore.

A child falls asleep in his mother's arms,
That is my desire too.

I sang for joy and for pain,
Like a bubble both joy and pain vanished,
And only one song remains in my heart:
I want to go home!

30 The Word of the Master

(Alcyone)

We bow at the feet of the Master,
We stand to obey His call,
We live but to practise His teachings,
To offer our service to all;
But the glamour of earth is insistent,
Its confusion, its hurry and din,
So ceaseless keen be our vigil,
That we lose no hint from within.

Waiting the word of the Master,
Watching the hidden Light;
Listening to catch His orders
In the very midst of the fight;
Seeing His slightest signal

*joukkojen tungoksen taa;
tavoita kuiskeensa vienoin
keskellä maan pauhinaa.*

*Siis mik' on Mestarin käsky,
neuvonsa lapsille maan?
Merkkikö on vai tunnus,
kautta min voitetaan?
Kuuluvi Mestarin ääni,
tahtomus taivahinen:
käskyistä kaikista suurin
käsky on rakkauden.*

31 Land i vår sång

*Land, du som trätt ur urtiden fram,
såsom en morgon föddes ur natten,
sågornas svan stolt glidande sam
på dina skogsdunkla vatten.
Älskat och buret i saga och sång
steg du till ljus ur fara och tvång,
tills du en gång, tills du en gång
löstes som dagen löses ur natten.*

*Sval går en vind från ditt nordliga hav,
nordvart den tändes och glimmar din stjärna.
Odlarens gärning och möda oss gav
kraft att dig värja och värna.
Ofta kom frost och skördarna tog,
budskap om fejd kring bygderna drog
över din skog, över din skog
tändes en ödesröd glimmande stjärna.*

*Land, du som i fjärran forngrå tid
gavs oss att odla och äga på jorden,
vandrar vår håg än kring världen vid
vänder den åter till Norden.
Ljusnar din vår och gular din höst,*

Across the heads of the throng:
Hearing His faintest whisper
Above earth's loudest song.

What then is the word of the Master,
And what will He have us do?
Perchance He hath watchword or motto,
A war cry to carry us through.
Yes, this is the word of the Master,
The mandate that comes from above,
The command from the royal headquarter,
The paramount order is Love.

31 Land in Our Song

O land that emerged from days of yore,
As morning is born of night,
The swan of the sagas proudly glided
Across thy forest-shaded waters.
Beloved and enshrined in saga and song
Thou didst come into the light out of danger and oppression,
Until the time, until the time
That thou wert delivered as day is delivered of night.

Cool is the breath of thy northerly sea,
Northward thy star is glimmering.
The toil of the farmer provided us
With strength to defend and cherish thee.
Often came frost and blighted the harvest,
Rumours of war went around the land,
Over thy forest, over thy forest
Shone the red glimmering star of destiny.

O land that in times immemorial
Was given to us to own and to till,
Wherever we may wander in the world,
Still we return to the North.
As thy spring shines and thy autumn turns golden,

*talar om dig en stämman, en röst
djupt i vårt bröst, djupt i vårt bröst,
land, som blev vårt bland länder på jorden.*

32 Vihurin laulu

*Vihurini, Vihurini, orhi oiva,
siloinen silkkipinta,
solakka selkä, lanne loiva,
tuhansissa sillä hinta.
Vihurini, Vihurini, tuuli vinha,
tuiskuna tietä juokse!
Haihduta huolet mieli inha,
kiitässä kullan luokse!*

*Vihurini, Vihurini, poika hellä,
kultaa nyt mull' on kaksi.
Heila on luotu hellitellä,
poikapa juoksijaksi.
Vihurini, Vihurini, pohjantuuli,
kotihin tuo jo kulta!
Kiitokset kuiskaa armaan huuli,
appetheet saat sa multa!*

A sound, a voice speaks of thee
Deep in our hearts, deep in our hearts,
O land that became ours of all lands on earth.

32 Song of the Winter Wind

My winter wind, my noble steed,
Silken and smooth,
Slight of back and narrow of hip,
Priced in the thousands.
My winter wind, my swift breeze,
Run on the road like a blizzard!
Make my cares vanish away
As we ride to my beloved!

My winter wind, my proud boy,
I now have two sweethearts.
My girl is for cuddling,
And my horse for running.
My winter wind, my North Wind,
Bring my beloved home!
My beloved shall whisper thee thanks,
And I shall feed thee!

*Translations by Jaakko Mäntyjärvi unless
otherwise indicated.*

Recorded at the Järvenpää Hall 12/01

Engineer: Enno Mäemets

Producer: Laura Heikinheimo

Mastering: Matti Heinonen

Photos: Heikki Tuuli (Cover/Suovanen, Hans Paul (Djupsjöbacka)

Cover and inlay design: Cheri Tamminen

Booklet Editor: Riitta Bergroth

Executive Producer: Reijo Kiilunen

A 24 bit recording

© 2002 Ondine Inc.

Fredrikinkatu 77 A 2

FIN-00100 Helsinki

Tel. +358 9 434 2210

Fax +358 9 493 956

e-mail ondine@ondine.fi

www.ondine.net

This recording was produced with support from the Madetoja Fund/
Society of Finnish Composers (Suomen Säveltäjät ry).

A co-production of Ondine and the Madetoja Foundation



ONLINE

ODE 996-2

Leevi Madetoja Complete Lieder Vol. 1

- | | |
|---|-------|
| 1 Lähdettyäs - Since Thou Didst Leave, Op. 2/1 | 2:21 |
| 2 Yksin - Alone, Op. 2/2 | 1:57 |
| 3 Talviaamu - Winter Morning, Op. 2/3 | 1:58 |
| 4 Tähtitaivas - The Starry Sky, Op. 2/4 | 2:49 |
| 5 Yrtit tummat - Dark-Hued Leaves, Op. 9/1 | 3:02 |
| 6 Serenadi - Serenade, Op. 16/1 | 2:48 |
| 7 Pohjoispohjalaisia kansanlauluja
- Folk Songs from Northern Ostrobothnia, Op. 18 | 9:06 |
| 12 Nuorison lauluja - Songs of Youth, Op. 20b | 11:53 |
| 17 Ota se kaunis kannel taas - Take Up That Fair Kantele Again | 2:17 |
| 18 Puhjetessa kukka puhtain - A Flower Is Purest When Opening | 1:05 |
| 19 Taas kaukaa laulavat lauluuan -
From Afar I Hear Them Singing, Op. 25/1 | 1:50 |
| 20 Talvinen tie - Wintry Road, Op. 25/2 | 4:08 |
| 21 Synnyinmaja - Birth-cottage, Op. 25/4 | 3:27 |
| 22 Itkisit joskus illoin - Sometimes Weeping In the Evening, Op. 25/5 | 2:09 |
| 23 Majan ma tahtoisin rakentaa - I Would Build a Hut, Op. 26/3 | 1:40 |
| 24 Sang bag Ploven - Song at the Plough, Op. 44/1 | 2:52 |
| 25 Terve päivä Pohjolahan - Hail, O Daylight in the North, Op. 49/1 | 2:34 |
| 26 Suomen puu - Finland's Tree, Op. 49/2 | 3:17 |
| 27 Kaihoni - My Longing, Op. 60/2 | 2:50 |
| 28 Ilta - Evening, Op. 60/3 | 2:03 |
| 29 Kotihin mielin - I Want to Go Home, Op. 71/1 | 3:55 |
| 30 Mestarin käsky - The Word of the Master, Op. 71/2 | 3:00 |
| 31 Land i vår sång - Land in Our Song | 2:43 |
| 32 Vihurin laulu - Song of the Winter Wind | 1:17 |

ONDINE

Gabriel Suovanen,
baritone

Gustav
Djupsjöbacka, piano

ODE 996-2

© 3572

DDD

Manufactured in Austria. Unauthorised copying, hiring, lending, public performance and broadcasting of this record prohibited.

SLEEVE NOTES AND LYRICS
IN ENGLISH

© 2002 Ondine Inc., Helsinki
www.ondine.net

[79:27]